
***Granskning av kommunens användning av
digitaliseringsmöjligheter för att effektivisera och
kvalitetsförbättra äldreomsorgen i Huddinge***

Huddinge kommun

Lina Lenefors
Arne Svensson

Innehåll

1 Sammanfattning.....	3
1.1 Uppdraget	3
1.2 Bedömning och slutsatser.....	3
1.3 Rekommendationer	6
2 Inledning.....	7
2.1 Bakgrund.....	7
2.2 Revisionsfrågor.....	8
2.3 Uppdragets genomförande.....	8
2.4 Rapportdisposition.....	9
3 Huddinge kommuns digitaliseringsarbete.....	9
3.1 Digitaliseringsstrategi för Huddinge kommuner 2021-2025.....	9
3.2 Portföljstyrning och ny samverkansmodell.....	9
4 Resurser och kapacitet att nyttja digitaliseringens möjligheter	11
4.1 Resurser och kapacitet inom förvaltningen.....	11
4.2 Systematiserat samarbete för att ta till vara digitaliseringens möjligheter	12
4.3 Dialog med externa utförare.....	12
4.4 Samverkan med de äldre kring digitaliseringens möjligheter.....	13
5 Åtgärder gällande digitalisering inom äldreomsorgen	14
5.1 Digitaliseringsarbete 2022	14
5.2 Digitaliseringsarbete 2021	16
5.3 Digitaliseringsarbete 2020	18
5.4 Jämförelse med andra kommuner	18
5.5 Beslut i nämnd och rapportering till nämnden.....	19
5.6 Användning av stimulansmedel för digitalisering inom äldreomsorgen	20

1 Sammanfattning

1.1 Uppdraget

Professional Management AB har under perioden februari-mars 2022 genomfört en granskning av kommunens användning av digitaliseringens möjligheter för att effektivisera och kvalitetsförbättra äldreomsorgen i Huddinge. Granskningen har genomförts på uppdrag av kommunrevisor Klas Hamrin.

1.2 Bedömning och slutsatser

Vår övergripande bedömning är att nuvarande samverkansstruktur ger bättre förutsättningar för kommunen att driva ett effektivt digitaliseringsarbete än tidigare. Intervjuer och dokumentation visar att digitaliseringsarbetet ligger högt upp på agendan i kommunen. Genom tydlig och strukturerad samverkan mellan IT och verksamhet, där verksamhetskomponenter och IT-komponenter kopplas ihop, tar kommunen ett helhetsgrepp om verksamhetsutvecklingen. Detta ger en bra utgångspunkt i arbetet med att säkerställa att verksamheterna har de verktyg och digitala stöd de behöver.

De övergripande målen för objekt *Socialtjänst, vård och omsorg* är relevanta och ger en bra riktning på digitaliseringsarbetet:

- Vi ser till helheten när vi fattar beslut om verksamhetsutveckling som inkluderar IT-stöd
- Med hjälp av digitaliseringens möjligheter stödjer vi verksamheten med effektiva och kvalitetssäkra verktyg
- I den löpande förvaltningen ger vi stabilt stöd för socialtjänst, vård och omsorg med få incidenter

Objektorganisationens arbete utgår från kundperspektivet snarare än utifrån dagens linjeorganisation och har både invånarna och kommunens verksamheter i fokus. Arbets sättet bygger på att verksamheten och IT tillsammans kravställer och utvecklar tjänster och digitala stöd. Detta medför att utvecklingstakten är beroende av att chefer och medarbetare i linjen ges utrymme att medverka i digitaliseringsarbetet och det är därför viktigt att erforderlig tid allokeras för verksamhetsutveckling.

Av *Mål och budget 2022* framgår att digitaliseringen har en viktig roll i kommunens utvecklingsarbete. Vidare framgår att kommunen fokuserar digitaliseringsinsatserna under de närmaste åren på att öka tillgängligheten till kommunens tjänster, öka verksamhetens digitala förmåga och utveckla sin grundläggande teknik. Vår bedömning är att det inom nämnd och förvaltning finns förståelse för att nyttjandet av digitaliseringens möjligheter i utvecklingsarbetet är en förutsättning för att kommunen ska klara kommande års utmaningar.

I syfte att på ett samlat, prioriterat och effektivt sätt få ut största nytta av Huddinges ambition kring digitalisering avsätts 5 mnkr i en särskild digitaliseringspott. För att arbeta med att utveckla välfärdsteknik inom vård och omsorg avsätts 1 mnkr för 2022, vilka avsätts för äldreomsorgens förebyggande arbete.

Det som framförallt brister i dagsläget är hur berörda invånare och deras intresseorganisationer involveras i arbetet med att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Här bör Pensionärsrådet få en mer framträdande roll i att medverka till att ändamålsenliga former skapas. Pensionärsrådet är i praktiken mer en informationskanal till pensionärsorganisationerna än ett organ för dialog om utvecklingsbehov och samråd inför beslut av vikt för de äldre i Huddinge.

Det finns goda exempel på projekt/satsningar där externa utförare involverats. Det saknas dock en strukturerad dialog mellan kommunen och externa utförarna angående digitalisering. Detta gäller både frågor gällande digitalisering av administrativa processer eller utveckling av välfärdsteknik inom äldreomsorgen.

I rapporten har vi jämfört utvecklingen i Huddinge kommun med landets övriga kommuner utifrån Socialstyrelsens enkät till samtliga kommuner, som presenteras i rapporten *"E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna"* 2021. Jämförelsen visar att Huddinge kommun ligger relativt väl till i utvecklingen av välfärdsteknik inom äldreomsorgen, jämfört med kommunsnittet.

I nedanstående tablå summeras för varje revisionsfråga våra bedömningar och slutsatser.

Revisionsfråga	Bedömning och slutsats
Finns inom nämnd och förvaltning tillräcklig kunskap om digitaliseringens möjligheter?	<p>Ja, vår bedömning är att det i nuläget finns tillräcklig kunskap om digitaliseringens möjligheter i nämnden och i objektorganisationen (dvs socialförvaltningen tillsammans med digitaliseringsavdelningen, kommunstyrelsens förvaltning).</p> <p>Flera kompetensstärkande initiativ har genomförts eller kommer att genomföras 2022, exempelvis erbjuds projektledarna utbildning i metoder för nyttorealiserig.</p>
Vilka resurser finns inom förvaltningen för att utnyttja digitaliseringens möjligheter? Är denna kapacitet tillräcklig för erforderliga utredningar, analyser, processmodellering och bemanning av rollerna i PM3?	<p>Digitaliseringsarbetet bedrivs i samverkansmodellen Pm3, objekt Socialtjänst, vård och omsorg. Vår bedömning är att socialförvaltningen tillsammans med digitaliseringsavdelningen har erforderlig kapacitet för att bedriva digitaliseringsarbetet. Detta förutsätter dock att chefer och medarbetare i linjen ges utrymme att medverka i digitaliseringsarbetet.</p> <p>Frågan bör tas upp igen när den nya objektorganisationen satt sig och eventuella nya behov uppstår.</p> <p>Vår bedömning är att behov finns att förbättra samverkan med brukare och externa utförare. En dialog bör föras med pensionärsrådet kring hur Huddingeborna på ett bättre sätt kan involveras i arbetet med att utnyttja digitaliseringens möjligheter.</p>
Vilka beslut har fattats av nämnden vad gäller digitalisering och vilka åtgärder har beslutet lett till?	<p>För 2021 tog socialförvaltningen fram en plan för digitalisering, vilken redovisades för Vård- och omsorgsnämnden. Merparten aktiviteter har genomförts helt eller delvis.</p> <p>Under 2021 fattade nämnden även beslut att införa digitala inköp för samtliga brukare med hemtjänst, oavsett utförare. Beslutet har lett till att implementeringen har initierats.</p>

Revisionsfråga	Bedömning och slutsats
Vilka åtgärder har genomförts inom förvaltningen för att ta till vara digitaliseringens möjligheter?	<p>Ny samverkansmodell har etablerats, vilket innebär ny struktur och nya arbetssätt för digitaliseringsarbetet.</p> <p>Exempel på aktiviteter 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alfa signIT infördes på särskilda boenden för kvalitetssäkring av processen kring delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser - Förstudie om digitala lås inom hemtjänsten. - Förstudie avseende mobila trygghetslarm inom ordinärt boende. - Ett digitalt ledningssystem för kvalitet infördes där verksamhetens processer och rutiner finns beskrivna.
Vilka utvecklingsprojekt bedrivs för närvarande för att ta till vara digitaliseringens möjligheter? Vilka resultat har uppnåtts hittills och vilka ytterligare förväntas?	<p>Följande utvecklingsprojekt bedrivs för närvarande för att ta till vara digitaliseringens möjligheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upphandling avseende trygghetsskapande teknik. Upphandlingen omfattar trygghetslarm, även mobila trygghetslarm med GPS funktionalitet, digital tillsyn och anslutning till larmcentral för hantering av inkommande larm inom hemtjänsten. Förvaltningen planerar att teckna avtal med en leverantör under 2022. - Förberedande arbete har gjorts för att kunna införa robotiserade processer när kommunen upphandlat RPA-plattform (överföring av information från e-ansökan till verksamhetssystem samt förenklad biståndshandläggning)
Vilka investeringsbeslut har fattats kring digitalisering och vilka beslutsunderlag baseras dessa på?	<p>Under 2022 är det planerat för digitalisering av mötesbokningar. En förstudie kommer att genomföras och investeringsbehovet kommer att kunna fastställas utifrån detta. I dagsläget är därför det angivna beloppet om 0,6 miljoner kronor ett uppskattat investeringsbehov</p>
Med vilka andra aktörer bedriver nämnden/förvaltningen ett systematiserat samarbete för att ta till vara digitaliseringens möjligheter?	<p>Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förvaltningen ingår sedan våren 2021 i ett treårigt partnerskap med RISE. - Samarbete med Karolinska institutet kring rehabilitering inom hemtjänst där man arbetat med stöd av QR koder - FoU inom ÄO (Nestor) - Södertörns nätverk för socialchefer - Samverkan mellan kommuners systemförvaltare och med leverantörer.

Revisionsfråga	Bedömning och slutsats
Vilken uppföljning och avrapportering har nämnden fått kring digitalisering?	Uppföljning av digitaliseringsplanen för år 2021. Förstudie digitala inköp, som del av beslutsunderlag till nämnden.
Finns beslut om att i något avseende inte utnyttja digitaliseringens möjligheter och vilket underlag baseras dessa i så fall på?	Nej.
Har regeringens särskilda stimulansmedel för digitalisering inom äldreomsorgen 2020-2022 sökts och använts? Om ja, vad har dessa medel använts till, hur har prioriteringarna beslutats och vilka resultat har uppnåtts? Om nej, varför har stimulansmedel inte sökts/använts	Ja, stimulansmedlen har utnyttjats. Medlen har främst använts för kvalitetshöjande insatser i verksamheterna, exempelvis: <ul style="list-style-type: none"> - Digital nattillsyn - Internetuppkoppling i särskilda boendeformer (tillgänglighet för de boende) - Läsplattor, smarta telefoner – för kommunikation, påminnelser, träning mm. för enskilda - Utrustning för information till anhöriga och brukare

1.3 Rekommendationer

Utifrån vår samlade bedömning och slutsatser ger vi Huddinge kommun följande rekommendationer:

- Fortsätt implementeringen/utvecklingen av samverkansmodellen Pm3 och följ upp att det ändrade arbetssättet får förväntade effekter.
- Säkerställ att chefer och medarbetare i linjen har utrymme att medverka i digitaliseringsarbetets alla delar (behovsanalyser, processmodelleringar, kravställning, piloter, testning, utbildning implementering, vidareutveckling).
- Utforma struktur och fora för dialog med externa utförare och andra aktörer.
- Säkerställ att berörd personal har eller får de förutsättningar som behövs för att använda digitala lösningar (verktyg, digital mognad, utbildning och support).
- Nämnden bör få mer kontinuerlig information om förvaltningens digitaliseringsarbete.
- En dialog bör föras med Pensionärsrådet kring hur Huddingeborna på ett bättre sätt kan involveras i arbetet med att utnyttja digitaliseringens möjligheter.
- En tydlig metod- och processbeskrivning bör tas fram för brukarsamverkan vid digitalisering av tjänster.

2 Inledning

Professional Management AB har under perioden februari-mars 2022 genomfört en granskning av kommunens användning av digitaliseringens möjligheter för att effektivisera och kvalitetsförbättra äldreomsorgen i Huddinge. Granskningen har genomförts på uppdrag av kommunrevisor Klas Hamrin.

2.1 Bakgrund

Ett av Huddinge kommuns övergripande mål är att kommunen ska vara bra att bo och leva i för alla åldrar. I Mål och budget för 2021 och under rubriken Utmaningen – Att finansiera framtidens välfärd skrivs att för att Huddinge ska klara de framtida demografiska utmaningarna med en allt äldre befolkning men också leva upp till medborgarnas krav och förväntningar på kvalitet behöver verksamheterna effektiviseras på ett långsiktigt hållbart sätt. Målet är att behålla en god kvalitet i kärnverksamheterna samtidigt som varje skattekrona används på bästa möjliga sätt.

I Mål och budget för 2021 skrivs att kommunen ska bli bättre på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringspottens syfte anges som att hitta fler smarta lösningar som ger en effektivare verksamhet på sikt och bättre service till Huddingeborna. Vidare skrivs att särskilda medel avsätts för kompetensutveckling av personal.

En analys som redovisas i Mål och Budget 2021 visar att flera av Huddinges jämförelsekommuner har både lägre kostnader och samtidigt nöjdare äldreomsorgstagare än Huddinge, vilket innebär att dessa kommuner har en betydligt bättre resursanvändning och därmed bättre ekonomisk hushållning.

I vård och omsorgsnämndens verksamhetsplan för 2021 skrivs under rubriken *Personalförsörjning* att bristen på arbetskraft är fortsatt mycket påtaglig inom några yrkeskategorier, exempelvis sjuksköterskor. Kommunernas konkurrens om samma kompetens är stor och man kan se en trend med en ökad rörlighet mellan arbetsgivare inom storstadskommunerna. Förvaltningen behöver dels se över hur man ökar sin attraktionskraft som arbetsgivare för att kunna nyrekrytera och behålla personal och chefer. Arbetsätt och kompetenser behöver anpassas till den alltmer föränderliga arbetsmarknad som vi ser till följd av ökad rörlighet bland personal, och en ökad automatisering och digitalisering av vissa arbetsuppgifter.

Under rubriken *Digitaliseringens möjligheter eller bidrag till en ökad polarisering?* skrivs att ett förändrat informationslandskap med ökad digitalisering och möjlighet till ständig uppkoppling gör att kommuninvånarnas förväntningar på en ökad tillgänglighet och direktkommunikation med kommunen ökar. Det handlar såväl om lättillgängliga digitala och automatiserade tjänster som kan utföras närhelst kommuninvånaren så önskar, som välfärdsteknologiska hjälpmedel och lösningar. Nämnden behöver möta dessa ökade förväntningar och säkra tillgängligheten av information, produkter och tjänster för de grupper som annars riskerar att halka efter i digitaliseringens framfart.

Många länder med en demografisk utveckling mot en högre andel av äldre arbetar med digitalisering inom äldreomsorgen. Det globala utbudet av produkter och tjänster är därför mycket stort. Exempel på produkter med målet att öka trygghet och självständighet är GPS-larm, matnings- och hygienrobotar, kognitiva stöd som digitala medicinpåminnare, digitala kalendrar, digitala spel som motiverar till fysisk aktivitet, kommunikation och social aktivitet genom olika datorprogram, sällskapsrobotar, robot som larmar efter hjälp om någon har ramlat, sensorer som analyserar hälsotillstånd, digitala möten med sjukvårdspersonal m.m.

I vård och omsorgsnämndens verksamhetsplan för 2022 skrivs att nämndens verksamheter har tagit väsentliga steg mot ökad digitalisering som en följd av pandemihanteringen men inga konkreta exempel på detta redovisas.. Risken är stor att kostnadsnivån för äldreomsorgen ökar ytterligare och att kvalitén i verksamheten försämras. Behovet av att granska vård- och omsorgsnämndens användning av digitaliseringens möjligheter är därför både stort och brådskande.

2.2 Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande övergripande frågeställningar:

- Finns inom nämnd och förvaltning tillräcklig kunskap om digitaliseringens möjligheter?
- Vilka resurser finns inom förvaltningen för att utnyttja digitaliseringens möjligheter? Är denna kapacitet tillräcklig för erforderliga utredningar, analyser, processmodellering och bemanning av rollerna i PM3 som objektägare (huvudansvarig för objektet och budget), objektledare (planering, prioritering, beredning och rapportering) samt Objektspecialister verksamhet (Användarstöd, support, utbildningar, dokumentation, Ändringshantering, Processutveckling, behovsfångst, test, införande samt informationssäkerhets och GDPR arbete)?
- Vilka beslut har fattats av nämnden vad gäller digitalisering och vilka åtgärder har besluten lett till?
- Vilka åtgärder har genomförts inom förvaltningen för att ta till vara digitaliseringens möjligheter?
- Vilka utvecklingsprojekt bedrivs för närvarande för att ta till vara digitaliseringens möjligheter? Vilka resultat har uppnåtts hittills och vilka ytterligare förväntas?
- Vilka investeringsbeslut har fattats kring digitalisering och vilka beslutsunderlag baseras dessa på?
- Med vilka andra aktörer bedriver nämnden/förvaltningen ett systematiskt samarbete för att ta till vara digitaliseringens möjligheter?
- Vilken uppföljning och avrapportering har nämnden fått kring digitalisering?
- Finns beslut om att i något avseende inte utnyttja digitaliseringens möjligheter och vilket underlag baseras dessa i så fall på?
- Har regeringens särskilda stimulansmedel för digitalisering inom äldreomsorgen 2020-2022 sökts och använts? Om ja, vad har dessa medel använts till, hur har prioriteringarna beslutats och vilka resultat har uppnåtts? Om nej, varför har stimulansmedel inte sökts/använts?

2.3 Uppdragets genomförande

Uppdraget har genomförts av Arne Svensson och Lina Lenefors från Professional Management AB.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer:

- Dokumentgranskning av styrdokument och utredningar samt planerade respektive genomförda investeringar och utvecklingsprojekt vad gäller digitalisering
- Intervjuer med ett urval förtroendevalda i nämnden
- Intervjuer med förvaltningsledning, ett urval chefer i linjen och nyckelpersoner i digitaliseringsarbetet
- Intervjuer med ett urval företrädare för SPF och PRO
- Intervjuer med ett urval externa utförare
- Jämförelse av användningen av regeringens stimulansmedel mellan Huddinge kommun och Sveriges kommuner i övrigt

- Granskning av utvecklingen i Huddinge kommun jämfört med landets övriga kommuner i Socialstyrelsens enkät till samtliga kommuner, som presenteras i rapporten "E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna".

Rapporten faktakontrolleras genom socialförvaltningens försorg.

2.4 Rapportdisposition

I kapitel 1 ges en sammanfattande analys, slutsatser och rekommendationer. Kapitel 2 innehåller en beskrivning av bakgrund, revisionsfrågor och genomförandet av uppdraget. I kapitel 3 beskrivs kortfattat Huddinge kommuns digitaliseringsarbete. I kapitel 4 analyseras resurser och kapacitet att nyttja digitaliseringens möjligheter. I kapitel 5 analyserar vi åtgärder gällande digitalisering inom äldreomsorgen.

3 Huddinge kommuns digitaliseringsarbete

3.1 Digitaliseringsstrategi för Huddinge kommuner 2021-2025

En digitaliseringsstrategi har tagits fram för Huddinge kommun 2021–2025, beslutad av Kommunfullmäktige¹. Digitaliseringsstrategin ska vara styrande vid beslut och prioriteringar i Huddinge kommuns digitaliseringsarbete och gäller hela Huddinge kommuns organisation.

Enligt strategin ska kommunens digitalisering i första hand möjliggöra:

- Bästa möjliga service för de som bor, besöker och verkar i Huddinge
- Effektivare och mer behovsanpassade arbetsätt för kommunens medarbetare
- Samverkan med vår digitala omvärld

Följande sex strategiska inriktningar definierar vad som är avgörande för att lyckas med Huddinge kommuns målsättning kring digitalisering:

1. Kundens och invånarens behov styr vårt uppdrag
2. Ett Huddinge där digitalisering är till för alla
3. Vi sätter informationen i centrum
4. Vi utgår från en gemensam digital plattform
5. Vi löser framtidens utmaningar på ett innovativt sätt
6. Vi prioriterar säkerhetsfrågorna högt

3.2 Portföljstyrning och ny samverkansmodell

Huddinge kommun har gått in i en ny samverkansmodell, Pm3, och inlett ett arbete med att inrätta portföljstyrning för digitaliseringen för att säkra att utvecklingsinitiativ följer övergripande prioriteringar. Portföljstyrningen syftar till att öka förmågan till medvetna beslut så att Huddinge kommun kan förflytta

¹ KF 2020-11-02, § 14

sig mot strategiska mål med hjälp av digitaliseringens möjligheter samt skapa förutsättningar för att få ut störst effekt ur de initiativ som drivs.

Genom den nya samverkansmodell Pm3, som etablerades hösten 2021, knyts verksamhet och IT närmare varandra. Digitalt stöd för äldreomsorgen ingår i objektet *Socialtjänst, vård och omsorg*.

Inom ramen för den nya samverkansmodellen har en objektsplan tagits fram för 2022. Objektplanen är det operativa styrdokumentet för objektet och klargör organisation, övergripande mål och budget. Objektplanen godkändes av objektets styrgrupp i januari 2022 och är ännu inte tagen i nämnden.

De övergripande målen för objekt *Socialtjänst, vård och omsorg*, som ska baseras på behov och påverkansfaktorer är:

- Vi ser till helheten när vi fattar beslut om verksamhetsutveckling som inkluderar IT-stöd
- Med hjälp av digitaliseringens möjligheter stödjer vi verksamheten med effektiva och kvalitetssäkra verktyg
- I den löpande förvaltningen ger vi stabilt stöd för socialtjänst, vård och omsorg med få incidenter

Objektplanerna kommer, via etablering av portföljstyrning, ge en helhetsbild av Huddinge kommuns digitala utveckling.

Genom den nya strukturen kopplas verksamhetskomponenter och IT-komponenter ihop. I objektet ingår följande komponenter riktat till Äldreomsorgen:

Objektprodukt	Verksamhetskomponent	IT-komponent
Stöd för äldreomsorg Målgrupper: Enheter inom Äldreomsorg, kommuninvånare, brukare	Manualer Lathundar Formulär Kravspecifikationer och testfall Beställningsportalen ExorLive NPÖ Pascal Symfoni WebCare	Abou e-tjänster Alfa Ecare Signit Aivo/Matilda Integration med KIR Integration TEIS-Procapita-UBW Nyckelskåp (PAAM, KeySafe mfl) Phoniro Care inkl. app Procapita VoO THEA Trygghetslarm ORDBO Trygghetslarm SÄBO Välfärdsteknik Styrdokument för ledningssystem i SharePoint

4 Resurser och kapacitet att nyttja digitaliseringens möjligheter

I detta kapitel granskas förvaltningens resurser och kapacitet att nyttja digitaliseringens möjligheter. En samlad analys med slutsatser och rekommendationer finns i sammanfattningen i kapitel 1.

4.1 Resurser och kapacitet inom förvaltningen

Våren 2020 genomfördes en kartläggning och utredning av stödfunktioner. Utredningen visade på brist på fungerande koordinering kring digitalisering samt behov av gemensam styrstruktur. Sedan dess har en digitaliseringsavdelning bildats på kommunstyrelsens förvaltning och en framtidsdirektör tillsatts, i syfte att förändra kommunens arbetssätt och organisering kring IT- och digitaliseringsfrågor.

Digitaliseringsavdelningen bedriver ett aktivt arbete som syftar till att etablera och införa strukturer, arbetssätt och styrning för att bättra tillvarata digitaliseringens möjligheter. Vidare arbetar digitaliseringsavdelningen aktivt för att etablera och utveckla en innovationskultur i kommunens verksamheter, samt bevakar och säkrar kompetens kring framtidens digitala möjligheter².

I samband med införande av samverkansmodellen Pm3 gjordes en inledande bedömning av resursbehovet, som visade att utvecklingsarbetet kan drivas utifrån nuvarande resurssättning och kompetens. Flera kompetensstärkande initiativ har eller kommer genomföras, exempelvis erbjuds projektledarna utbildning i metoder för nyttorealiserings.

I objektet *Socialtjänst, vård och omsorg* finns verksamhetsnära resurser och IT-resurser utpekade på strategisk och taktisk nivå. Under 2022 påbörjas även en organisationsförändring inom IT/digitalisering i syfte att spegla den nya samverkansmodellen för digitalisering. Resurser har flyttats från nämnderna till kommunstyrelsen, vilket för vård- och omsorgsnämnden innebär att en heltidstjänst flyttats till Digitaliseringsavdelningen. På operativ nivå pågår fortfarande tillsättning av vissa objektproduktledare och objektspecialister. Bemanningen kan komma att påverkas av den omorganisation som pågår inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområden. Den nya organisationen ska träda i kraft 1 april 2022. I den nya organisationen blir det tre verksamhetsområden, ett för äldreomsorg, ett för funktionshinderomsorg samt ett för individ- och familjeomsorg. Verksamhetschefen får helhetsansvar för målgrupp och process, vilket enligt intervjuade underlättar utvecklingsarbetet framöver.

Den nya samverkansmodellen bygger på att verksamheterna är involverade i digitaliseringsarbetet. Frågan om kapacitet handlar i hög utsträckning om roll- och ansvarsfördelning mellan socialförvaltningen och digitaliseringsavdelningen samt hur linjeverksamheten bör resurssättas för att chefer och medarbetare ska ha möjlighet och utrymme att driva verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering. Det är även viktigt att ta höjd för de resurser som krävs vid införandet av digitala stöd eller välfärdsteknik. Intervjuade lyfter vikten av resurser som stödjer verksamheterna vid implementering av nya system och lösningar.

Den nya strukturen och förändrade arbetssättet kring digitaliseringsarbetet ger en tydligare koppling mellan initiativ och resursbehov, vilket bör bidra till tydligare behovsbild. Behovet av kompetens och resurser inom digital utveckling bör följas upp noggrant framöver i takt med att omorganisationerna vid

² TJUT SN-2021/2476.912

socialförvaltningen och digitaliseringsavdelningen genomförs och den nya samverkansmodellen och kommunens portföljstyrning är fullständigt implementerade.

Det finns i nämnden och förvaltningsledningen förståelse för att kommunen behöver arbeta mer med digitalisering för att frigöra tid för personal för att klara framtida utmaningar och demografiska utvecklingen. Lärprocesserna är viktiga och tar tid i en omfattande verksamhet av denna karaktär. De intervjuade betonar att det finns mycket som kan digitaliseras, men att det är viktigt att titta på kostnader och nyttor innan beslut fattas om implementering. Det finns exempelvis inte många utvärderingar av de ekonomiska effekterna av införande med digitala lös.

Enligt Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan för 2022 ska en projektledare för välfärdsteknik anställas vars uppdrag blir att tillgängliggöra välfärdsteknik för att öka trygghet och självständighet. Syftet är också att införandet av välfärdsteknik ska bidra till en effektivare verksamhet.

Digitaliseringspotten anses vara värdefull. Tanken med digitaliseringspotten är att stödja initiativ som inte går att hämta hem ekonomiskt första åren.

4.2 Systematiserat samarbete för att ta till vara digitaliseringens möjligheter

Under 2021 ingick socialförvaltningen ett partnerskap med det statliga forskningsinstitutet RISE³. RISE uppdrag är att främja offentlig sektors förnyelse och förmåga att bidra till lösningar på samhällets utmaningar för en hållbar framtid. Partnerskapet fokuserar på tillämpad forskning och utveckling inom vård, omsorg och socialtjänst med särskilt fokus på digitalisering. Partnerskapet öppnar upp för möjligheter att ingå i projekt kring innovationer, inte minst kopplat till digitalisering i samverkan med akademi och näringsliv. Utöver det ges fördjupad kunskap inom områdena digitalisering och välfärdsteknik som ska leda till att öka förändringstakten och kunna göra modiga vägval framöver.

Under hösten 2021 har en utbildningsinsats genomförts för att öka kunskapen om hur AI skulle kunna användas inom socialtjänsten. Huddinge har nyligen ingått i ett forskningsprojekt för att skapa kunskap om medarbetarnas upplevelser av införanden av digitala lösningar i verksamheten och vad som kan vara viktigt att tänka på vid denna typ av förändringsarbete.

Huddinge kommun har även ett samarbete med Karolinska institutet kring rehabilitering inom hemtjänst där man arbetat med stöd av QR koder.

Andra exempel på systematiserade samarbeten där Huddinge kommun ingår är FoU inom ÄO (Nestor), Södertörns nätverk för socialchefer, samverkan mellan kommuners systemförvaltare och med leverantörer. Socialförvaltningen tar även aktivt del av seminarier, digitala studiebesök, nyheter och material från SKR kring Väldfärdsteknik och digitaliseringens möjligheter inom Äldreomsorgen.

4.3 Dialog med externa utförare

När det gäller externa utförare har Huddinge kommun inget systematiskt samarbete för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Granskningen visar att det idag inte finns någon strukturerad dialog mellan kommunen och de externa utförarna angående digitalisering, vare sig gällande digitalisering av administrativa processer eller utveckling av välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Det finns dock exempel på projekt/satsningar där externa utförare involverar och de utförare vi varit i kontakt med tycker att de

³ RISE - Research Institutes of Sweden

generellt har en bra dialog med Huddinge kommun och att kommunen involverar externa utförare i samma utsträckning som kommunens utförare. Exempelvis har externa utförare inom hemtjänsten involverats i referensgrupp och pilot angående digitala inköp. Ett annat exempel är att externa utförare anmält kontaktperson för LifeCare som fått löpande information om att övergång från ProCapita till LifeCare är på gång.

De personer vi varit i kontakt med från externa utförare menar att det skulle vara bra med en strukturerad dialog framöver då det finns många digitala verktyg och möjligheter inom digitaliseringen som skulle kunna effektivisera och eller bidra till en bättre kvalitet inom äldreomsorgen. Det vore därför önskvärt med ett forum eller samverkansråd på strategisk nivå, där externa utförare involveras och där även frågor om IT, digitala stöd och välfärdsteknik kan diskuteras. Finns motsvarande forum i andra kommuner, exempelvis Stockholms Stads branschråd för äldreomsorg i Stockholms stad. Vid förstudier och inför upphandlingar bör input inhämtas från externa utförare för att säkerställa att hänsyn tas till deras perspektiv i kommunens beslut, vilket det till viss del redan görs idag.

Exempel på satsningar som externa utförare tycker är angelägna (endast exempel på enskilda representanter från externa utförare):

- Integration mellan kommunens verksamhetssystem och utförarnas planeringsverktyg.
- Möjlighet att dela upp en externs utförare verksamhet i flera enheter för att underlätta för utförarpersonalen och säkerställa informationssäkerheten.
- Möjliggöra dokumentation via mobilen (SafeDoc – behöver sitta vid datorn)
- Hjälpmiddel för brukare med demens och kognitiv svikt
- Digital lösning för att enkelt kommunicera med brukare inom hemtjänsten, exempelvis om genomförandeplan, dokumentation, tider och vem som kommer.
- Kund- och närståendeapp
- Utveckla genomförandeplaner för att göra dem mer lättillgängliga för kunder/brukare och anhöriga. Förslagsvis skulle man kunna använda informationen från planeringen i större utsträckning och komplettera texten med bilder för och ljud. Skulle kunna underlätta för utförarpersonal och göra dokumentation med lättillgänglig.
- Skriva genomförandeplaner och levnadsberättelser tillsammans på plattor.
- Digitala egenkontroller. Kommunen skulle ta fram system för digitala egenkontroller som externa utförare kan använda i kvalitetsutvecklingen.
- Digital signering av läkemedel.

4.4 Samverkan med de äldre kring digitaliseringens möjligheter

Det som framförallt brister i dagsläget är hur berörda invånare och deras intresseorganisationer involveras i arbetet med att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Huddinge har ett kommunalt pensionärsråd som ska arbeta för att alla äldre i Huddinge kommun ska få en bra tillvaro. Genom rådets representanter får pensionärsorganisationerna möjlighet att lämna synpunkter på den kommunala verksamheten i frågor som påverkar och berör de äldre invånarna. Enligt verksamhetsplanen för pensionärsrådet är rådet ett samråds-, informations- och remissorgan med rådgivande funktioner där inflytandet finns i dialogen. Enligt flera intervjuade fungerar pensionärsrådet idag främst som ett informationsforum med mycket begränsat inflytande på kommunens utveckling gällande digitalisering.

Det är av protokollen från pensionärsrådets sammanträden svårt att avgöra vad som ingår i vissa informationspunkter och om frågor kring digitalisering har inkluderats. Av protokollen för de senaste två åren går det att utläsa att följande information kopplat till digitalisering har getts vid sammanträden med Pensionärsrådet; Plan för digitalisering 2021, Kommunens digitaliseringsstrategi, Information om upphandling av matinköp för hemtjänstkunder samt Information om Nestor FoU-center.

Pensionärsrådet bör få en mer framträdande roll i att medverka till att ändamålsenliga former skapas för samverkan med de äldre kring digitaliseringens möjligheter.

5 Åtgärder gällande digitalisering inom äldreomsorgen

I detta kapitel granskas åtgärder gällande digitaliseringen inom kommunens äldreomsorg. En samlad analys med slutsatser och rekommendationer finns i sammanfattningen i kapitel 1.

5.1 Digitaliseringsarbete 2022

Enligt Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan för 2022 är det ett fortsatt fokus på att fler ska kunna bo hemma längre med stöd av förebyggande insatser och välfärdsteknik. Ett av förvaltningen fokusområden för 2022 är utvecklingsarbete som tillvaratar digitaliseringens möjligheter.

För att arbeta med att utveckla välfärdsteknik inom vård- och omsorgsnämnden har 1,0 miljoner kronor tilldelats nämnden. Dessa medel har avsatts inom äldreomsorgens förebyggande verksamhet.

Under 2022 är det planerat för digitalisering av mötesbokningar. En förstudie kommer att genomföras och investeringsbehovet kommer att kunna fastställas utifrån detta. I dagsläget är därför det angivna belopp om 0,6 miljoner kronor ett uppskattat investeringsbehov⁴.

Som ett led i att göra socialtjänsten mer tillgänglig införs digital tidsbokning och digital påminnelse. Det ska också bli möjligt att kunna följa sitt ärende genom en e-tjänst. Dessutom införs förenklad handläggning. För att systematiskt kunna arbeta med förbättringsarbete införs ett digitalt system för avvikelser

När det gäller det utvecklingsarbete som bedrivs för att tillvarata digitaliseringens möjligheter framhålls i VP 2022 följande:

”Utvecklingsarbeten som delvis fått stå tillbaka är nu igång och det är en balansgång att i ökad omfattning driva förändringsarbete samtidigt som organisationen behöver återhämta sig. En hel del av det utvecklingsarbete som inletts och som kommer att påbörjas handlar om att tillvarata digitaliseringens möjligheter och vad som ska göras 2022 redovisas i verksamhetsplanen. Verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering kommer att ha ett fortsatt starkt fokus inom nämndens verksamheter de kommande åren och från årsskiftet kommer förvaltningen och digitaliseringsavdelningen ha ett gemensamt ansvar för digitaliseringsområdet genom etablering av en ny samverkansmodell där resurser från digitaliseringsavdelningen och förvaltningen jobbar tillsammans. Det förväntas främja en stabil förvaltning av alla våra verksamhetssystem och samtidigt bidra till digital utveckling.”

⁴ Vård- och omsorgsnämnden, VP 2022

Följande nämndmål uttrycker ambitionerna vad gäller digitaliseringen för 2022⁵:

Nämndmål: Huddinges äldreomsorg och funktionshinderområde är effektiv.

”Automatisering av behörigheter för medarbetare i förvaltningens olika system införs och förväntas minska administrationen hos chefer inom förvaltningen, vilket kommer bidra till att frigöra resurser. Som ett led i att effektivisera handläggningen inom kundvalsprocessen införs digital ansökan och digital signering”

Nämndmål: Huddinges äldre och funktionshindrade får det stöd och den hjälp de behöver.

”Det är enkelt för personer som på grund av ålder eller funktionshinder har behov av stöd att få den hjälp man behöver för att så långt som möjligt kunna leva ett tryggt och självständigt liv. Ensamhet och psykisk ohälsa motverkas genom uppsökande och förebyggande arbete. Anhöriga är viktiga och erbjuds vid behov stöd och avlastning. Genom välfärdsteknik och insatser såsom uppsökande verksamhet, seniorträffar, väl utbyggt anhörigstöd, boendestöd och hemtjänst kan fler bo hemma längre.”

Tidigare år har socialförvaltningen tagit fram en årlig plan för digitalisering som redovisats för Vård- och omsorgsnämnden. Framöver är objektsplanen tänkt att biläggas verksamhetsplaneringen som underlag till nämnden.

Följande större utvecklingsinsatser och aktiviteter är inplanerade för 2022, riktade till äldreomsorgen⁶:

- Säker inloggning för verksamhetssystem med känslig information
- Effektivisera behörighetshantering
- Underlag för verksamhetsanalys i PowerBI – hemtjänst
Syfte: Effektivt och tillgängligt beslutsstöd. Mindre personberoende och sparad arbetstid för att hämta ut och sammanställa data. Högre datakvalité
- Utökad funktionalitet för schemaläggning.
Syfte: Möjliggöra effektiv schemaplanering
- Uppgradering till Lifecare Utförare HTML
- Lifecare Utförare + LMO + Lifecare Meddelande för externa utförare
Syfte: Tillhandahålla samma systemstöd för externa som för interna utförare
- Införa avvikelshantering i Lifecare-modul.
- Uppdaterad ansökan och automatiserad överföring till verksamhetssystem – Hemtjänst
Syfte: Effektivisera hantering av ansökan om hemtjänst.
- Upphandling Trygghetsskapande teknik - larm, GPS, assistanslarm
- Införande Digitala inköp

Följande mindre utvecklingsinsatser och aktiviteter är inplanerade för 2022, riktade till äldreomsorgen⁷:

- Serverbyte Procapita
- Lifecare SP för utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Helpdesk 2.0 (Kommungemensamt projekt)
- Ny ekonomimodell och ny kodplan (Kommungemensamt projekt)

⁵ Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2022

⁶ Objektplan 2022 – Socialtjänst, vård och omsorg

⁷ Objektplan 2022 – Socialtjänst, vård och omsorg

- Behörighetsportalen (Kommungemensamt projekt)

Följande behov av satsningar är identifierade för de två nästkommande åren:

- Införandeprojekt: Digitala lås inom ordinärt boende

I objektplanen framgår även att objektorganisationen arbetar med vidmakthållande aktiviteter, dvs löpnade aktiviteter kring bland annat objektstyrning, omvärldsbevakning, användarstöd, utbildning, hantering av incidenter och problem, informationssäkerhetsarbete och dataskyddsarbete.

5.2 Digitaliseringsarbete 2021

För år 2021 bidrog digitaliseringsarbetet till två av nämndens mål; ”Huddinges äldreomsorg och funktionshinderområde är effektiv” och ”Kvaliteten i omsorgen är hög då Huddinges äldre får det stöd och den hjälp de behöver”.

Av verksamhetsberättelsen för 2021 framgår att digitaliseringssatsningarna inom socialförvaltningen har syftat till att skapa förutsättningar för en effektivare verksamhet. Under året har aktiviteter påbörjats eller genomförts som handlat om att processoptimera arbetet genom exempelvis automatisering/robotiseringar, öka möjligheten till samarbete och kommunikation genom utvecklandet av en digital arbetsplats samt utvecklande av digital välfärdsteknik som till exempel larm och tillsyn. Visst arbete som varit planerat för att öka användandet av digital teknik har försenats på grund av den globala bristen av digitala komponenter vilket försenat inköp av digitala hjälpmedel⁸.

Följande åtgärder och utvecklingsprojekt har genomförts eller pågår för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter:

- Under 2021 inleddes ett projekt för **digitala inköp**. Förstudie har genomförts, upphandling annonserades i december 2021 och avtal har tecknats. Digitala inköp förväntas medföra ökad valmöjlighet och delaktighet för äldre som har behov av stöd vid inköp, vilka idag får behovet tillgodosett genom att hemtjänstpersonal går till närmaste affär och utför inköpen. Införande genom en pilot är planerat till första kvartalet 2022 med ett följande breddinförande som kommer att innefatta alla hemtjänstkunder i Huddinge kommun. Inom ramen för den förstudie som gjordes intervjuades hemtjänstkunder kring hur de såg på digitala inköp och vad som var viktigt för att det skulle fungera bra.
- Förvaltningen gjorde under 2021 en förstudie avseende **mobila trygghetslarm inom ordinärt boende**. Styrgruppen tog ett beslut om att tjänsten ska erbjudas till kommunens invånare. Mobila trygghetslarm är en del av en upphandling avseende trygghetsskapande teknik.
- Under 2021 inleddes en upphandling avseende **trygghetsskapande teknik**. Upphandlingen omfattar trygghetslarm, även mobila trygghetslarm med GPS funktionalitet, digital tillsyn och anslutning till larmcentral för hantering av inkommande larm inom hemtjänsten. Mobila trygghetslarm är en ny tjänst som förväntas kunna leda till att fler ska kunna röra sig tryggt utomhus i sitt närområde och därmed få en bibehållen eller ökad livskvalitet och hälsa.
- Under 2021 genomfördes en förstudie kring **digitala lås** för personer i ordinärt boende. Förstudien visar på flera positiva effekter vid ett införande, såväl ur ett effektivitetsperspektiv som ur ett trygghetsperspektiv för medarbetare och kunder. Då ett införande medför stora

⁸ Verksamhetsberättelse 2021 Vård- och omsorgsnämnden

kostnader initialt har socialförvaltningen gjort bedömningen att finansiering behöver ligga utanför ram för att det ska vara möjligt att kunna införa. Digitala lösningar ingår som option i upphandlingen av trygghetsskapande teknik.

- Med anledning av pandemin har en del verksamhet bedrivits digitalt och för att möjliggöra digitala mötesformer har kunskap om och möjlighet att testa digitala plattformar anordnats genom utbildningar och café-träffar. Under hösten startade projektet motverka ensamhet hos äldre seniorer genom att förebygga ett digitalt utanförskap. Här erbjuds seniorer få låna Ipads samt får utbildning i de olika digitala verktyg som finns så som t ex Skype, epost, bank id etc⁹.
- Under året har verksamheten genomfört flera satsningar för att öka kunskap och delaktighet hos medarbetarna för att öka kvaliteten för kunderna. Gemensamma rutiner har tagits fram inom enheterna som erbjuder hemtjänst. Verksamhetsprocesser har kartlagts. För att möjliggöra för medarbetare att de ska kunna få tillgång till den information som krävs för att kunna utföra sitt arbete har fastanställda medarbetare utrustats med egna tjänstemobiler. Den tidigare lösningen med delade mobiler omöjliggjorde säker inloggning till informationskänslig information. Mobilerna är nyligen inköpta och distribuerade och kommer att medföra moderna och effektiva arbetssätt för medarbetarna. De kommer åt alla rutiner, genomförandeplaner och kan sköta dokumentationen via mobilen.
- Implementeringen av det digitala ledningssystemet som genomfördes under året har gett verksamheten bättre förutsättningar att på ett systematiskt sätt fortsätta att leda och styra kvalitetsarbetet med målet om en god kvalitet i arbetet med äldre. Det digitala ledningssystemet innebär att medarbetarna vet var de ska hitta information om de olika processer som de arbetar i och att de når dem digitalt, även från mobil. Det systematiska förbättringsarbetet underlättats då processerna klarlagt och följs upp strukturerat. Processerna riskbedöms och åtgärder vidtas om det finns skäl att tro att önskat resultat i processen inte kommer att nås. Arbetet resulterar i en kvalitetsplan¹⁰.
- Under 2020 och 2021 infördes Alfa signIT på särskilda boenden inom äldreomsorgen. Alfa signIT är en mobil applikation med tillhörande administrativt gränssnitt som kvalitetssäkrar processen kring delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser. Medarbetare får påminnelser via mobila applikation är det är dags att utföra en insats, exempelvis ge ett läkemedel, och signerar insatsen i applikationen. Applikationen är ett sätt att säkra att insatsen är utförd hos rätt patient, i rätt tid och på rätt sätt.
- Med anledning av pandemin ökade antalet personer med digital tillsyn för personer i ordinärt boende och arbetssätt har utvecklats. 2021 skedde i stort all natttillsyn digitalt. De äldre är nöjda, sover lugnare och slipper bli väckta på natten.
- Förvaltningen har arbetat med tjänstedesign för att förstå mer om behoven inom hemtjänsten genom att undersöka hur kunder vill ha sin insats utförd och vad som är viktigt. Det som framkom handlar om vikten av kontinuitet och att personalen kommer på utsatt tid. Resultatet kommer att användas i utvecklingsarbetet. Inom den egna regionen har några medarbetare fått möjlighet att gå utbildning i tjänstedesign och flera projekt har genomförts.

⁹ Kvalitetsberättelse 2021

¹⁰ Kvalitetsplan 2022 Äldre inom vård- och omsorgsnämndens verksamheter

Inom ramen för digitaliseringspotten beviljades nämnden 0,4 miljoner kronor avseende digital ansökan, kundval och ärendeuppföljning inom hemtjänst för 2021. På grund av att brister i produkten upptäcktes under acceptanstestet har projektet avbrutits. Beloppet utnyttjades därför inte¹¹.

Det är i merparten fall för tidigt att utvärdera eller följa upp effekterna av de satsningar som genomförts under 2021. I de senaste förstudierna som Huddinge kommun genomfört kopplat till digitalisering inom äldreomsorgen finns resonemang med kring nyttorealiserings. I exempelvis slutrapporten från förstudien om digitala lösningar finns beskrivning av möjliga nyttor med utifrån aspekterna tidsbesparing, ökad säkerhet och trygghet för brukare och medarbetare, trygghet för anhöriga, förbättrad arbetsmiljö, och minskad körsträcka. Vidare tas kommunens möjlighet att attrahera fler privata utförare med som möjlighet till andra nyttorealiserings. Alla dessa aspekter är enligt vår bedömning mycket relevanta att ta i beaktande vid beslut och prioriteringar. Inför kommande förstudier och/eller nyttorealiseringsplaner tycker vi även att det vore intressant att ta med aspekten Huddinge kommun som en attraktiv arbetsgivare genom att erbjuda ett modernt arbetssätt som underlättar handläggning och utförarverksamhet.

5.3 Digitaliseringsarbete 2020

För år 2020 var ett av nämndens mål "God användning av digitaliseringens möjligheter". I verksamhetsberättelsen för 2020 bedömdes målluppfyllelsen som god, men följande motivering:

"Covid-19-pandemin har påverkat målet om användandet av digitalt stöd och informationskanaler på olika sätt. Det har inneburit att avsteg behövt göras från den ursprungliga planeringen. Utveckling av, och ökad användning av digitalt stöd som digitala mötesformer och Skypesamtal med anhöriga har behövt prioriteras då hemarbete, social distansering och besöksförbud präglade verksamhetsåret. Förutom en ökning av kommunikation via digitala kanaler har andra framsteg i utvecklingen skett under året. Nattkameror har implementerats inom hemtjänsten och digital signering av läkemedel har införts."

5.4 Jämförelse med andra kommuner

I tabellen nedan har vi jämfört utvecklingen i Huddinge kommun med landets övriga kommuner utifrån Socialstyrelsens enkät till samtliga kommuner, som presenteras i rapporten "E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna" 2021. Som jämförelse anges även svaren från de kommuner som Huddinge kommun beslutat att använda som jämförelsekommuner; Haninge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm och Österåker.

Som framgår av tabellen nedan ligger Huddinge kommuner relativt väl till i utvecklingen av välfärdsteknik inom äldreomsorgen, jämfört med kommunsnittet såväl som jämfört med kommunens jämförelsekommuner.

¹¹ Verksamhetsberättelse 2021 Vård- och omsorgsnämnden

Fråga	Huddinge januari 2021	% av landets kommuner januari 2020	Jämförelsekommuner januari 2020
Digital tillsyn på natten i ordinärt boende	Breddinfört	58% breddinfört, 18% pilot-/testverksamhet	4 breddinfört, 1 pilot-/testverksamhet 1 nej
Digital tillsyn på dagtid i ordinärt boende	Breddinfört	17% breddinfört, 16% pilot-/testverksamhet	1 breddinfört, 1 pilot-/testverksamhet 4 nej
GPS-larm i ordinärt boende (med stöd av SoL)	Nej	39% breddinfört, 23% pilot-/testverksamhet	2 breddinfört, 4 nej
Digitala lås inom ordinärt boende	Nej	67% breddinfört, 8% pilot-/ testverksamhet	3 breddinfört, 3 nej
Läkemedelsautomat i kommunala hälso- och sjukvården	Nej	30%	5 nej (1 inget svar)
Digital signering av hälso- och sjukvårdsåtgärder	Ja	57%	2 ja 3 nej (1 inget svar)
Ledningsystem för systematiskt kvalitetsarbete som omfattar välfärdsteknik	Ja	58%	4 ja 2 nej
Digitalt stöd för fysisk träning eller aktivering för äldre som bor i ordinärt boende eller för personalen	Ja	22 % breddinfört, 12 % pilot eller testverksamhet	2 breddinfört 1 pilot-/testverksamhet 2 nej (1 inget svar)

5.5 Beslut i nämnd och rapportering till nämnden

För såväl år 2020 som 2021 togs en digitaliseringsplan fram för socialförvaltningen, vilken redovisades för Vård- och omsorgsnämnden. För 2021 finns en statusrapport för digitaliseringsarbetet med en uppföljning av de aktiviteter som fastställts i digitaliseringsplanen för året 2021. Uppföljningen visar status för planerade aktiviteter (Klar, Stängd, Ny aktivitet och Införande sker under 2022). Digitaliseringsplanen och uppföljningen av digitaliseringsplanen omfattar aktiviteter för hela Socialförvaltningen.

Vid mer omfattande införanden fattas särskilda beslut i Vård- och omsorgsnämnden. Detsamma gäller satsningar som innebär förändrat arbetssätt. Det bör dock noteras att vid upphandlingar som hanteras av digitaliseringsavdelningen så fattas inte beslut i vård- och omsorgsnämnden.

Utöver plan för digitalisering har endast ett ärende angående digitalisering varit uppe i vård- och omsorgsnämnden 2021. Ärendet avsåg digitala inköp och den 14 oktober 2021 fattade Vård- och omsorgsnämnden beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att införa digitala inköp för samtliga brukare med hemtjänst, oavsett utförare. Kommunen har därefter tecknat ett avtal med Mathem. Målet är att arbetssättet ska vara infört i hela kommunen till sommaren 2022, inom både egen regi och den verksamhet som bedrivs av andra utförare.

5.6 Användning av stimulansmedel för digitalisering inom äldreomsorgen

Regeringen och SKR beslutade 2020 om en ny strategi för genomförande av Vision e-hälsa 2025. Under åren 2020-2022 fördelas ett riktat statsbidrag till kommunerna som kan användas för att avsätta personella resurser eller för investeringar i teknik. För att stödja kommunernas digitala verksamhetsutveckling fördelas stimulansmedel till kommunerna efter en fördelningsnyckel baserat på antal personer i kommunen som är 80 år eller äldre.

Följande kan noteras för Huddinges del:

- Överenskommelse 2020: 1 049 086 SEK. Rekvirerade stimulansmedel 2020: 1 049 086 SEK, d v s hela summan har använts.
- Överenskommelse 2021: 1 051 711 SEK. Rekvisition ännu inte klar.
- Överenskommelse 2022: 1 042 941 SEK. Rekvisition ännu inte klar.

År 2020 användes rekvirerade stimulansmedel till följande åtgärder i syfte att bidra till kvalitetshöjning i verksamheterna samt ökad livskvalitet och delaktighet för individen¹²:

- Digital nattillsyn
- Internetuppkoppling i särskilda boendeformer (tillgänglighet för de boende)
- Läsplattor, smarta telefoner – för kommunikation, påminnelser, träning mm. för enskilda
- Utrustning för information till anhöriga och brukare

Av verksamhetsberättelsen för 2021 framgår att stimulansmedlen har använts inom egen regi till bland annat interaktiva spel och inköp av bärbara datorer till särskilda boenden och till hemtjänsten.

Enligt intervjuerna har stimulansmedel även använts till fungerande basutrustning, fungerande uppkopplingar (wifi) på äldreboenden, digitala anslagstavlor på äldreboenden, digitala lösningar för spel (touch screen), samt bildstöd (licenser) vid samtal med dementa.

Några av de intervjuade har lyft att det inte upplevs som tydligt och transparent hur stimulansmedlen fördelas och används.

¹² Enligt Huddinges svar på Socialstyrelsens enkät "E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2021"

Digitala Signaturer